

”וְשַׁחֲקֵתִי לִפְנֵי ה'” – העמידה לפני ה' ומשמעותה

ר' אליאור בהר”ב

פתיחה

למדנו בספר שמואל (שמואל ב פרק ו פסוקים יב - כג) :

וַיִּגַד לְמֶלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר בָּרַךְ ה' אֶת בֵּית עֲבָד אָדָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּעִבּוֹר אַרְוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּלְךְ דָּוִד וַיַּעַל אֶת אַרְוֹן הָאֱלֹהִים מִבֵּית עֲבָד אָדָם עִיר דָּוִד בְּשִׁמְחָה: וַיְהִי כִּי צָעְדוּ נְשָׂאֵי אַרְוֹן ה' שָׁשָׂה צָעָדִים וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא: וְדָוִד מְכַרְכֵּר בְּכָל עֹז לִפְנֵי ה' וְדָוִד חָגוֹר אֶפֶוד בָּד: וְדָוִד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת אַרְוֹן ה' בְּתַרְוִיעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר: וְהָיָה אַרְוֹן ה' בָּא עִיר דָּוִד וּמִיכָל בֵּת שְׂאוּל נִשְׁקָפָה בְּעַד הַחֲלוֹן וַתִּרְא אֶת הַמֶּלֶךְ דָּוִד מִפְּזֵז וּמְכַרְכֵּר לִפְנֵי ה' וַתִּבְזֵ לוֹ בְּלִבָּהּ: וַיָּבֵאוּ אֶת אַרְוֹן ה' וַיִּצְגּוּ אֹתוֹ בְּמִקְוֵמוֹ בְּתוֹךְ הָאֵהָל אֲשֶׁר נָטָה לוֹ דָּוִד וַיַּעַל דָּוִד עֲלוֹת לִפְנֵי ה' וְשַׁלְּמִים: וְכָל דָּוִד מִהַעֲלוֹת הָעוֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיִּבְרַךְ אֶת הָעָם בְּשֵׁם ה' צְבָאוֹת: וַיַּחֲלַק לְכָל הָעָם לְכָל הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל לְמַאִישׁ וְעַד אִשָּׁה לְאִישׁ חֶלֶת לָחֶם אַחַת וְאַשְׁפָּר אֶחָד וְאַשִּׁישָׁה אַחַת וַיִּלְךְ כָּל הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ: וַיֵּשֶׁב דָּוִד לְבָרְךְ אֶת בֵּיתוֹ וַתֵּצֵא מִיכָל בֵּת שְׂאוּל לְקִרְאֵת דָּוִד וַתֹּאמֶר מַה נִּכְבַּד הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינַי אֲמַהוּת עֲבָדָיו כְּהַגְלוֹת נְגִלוֹת אֶחָד הַרְקִים: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל מִיכָל לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר בָּחַר בִּי מֵאַבְיָד וּמִכָּל בֵּיתוֹ לְצִוֹת אֹתִי נָגִיד עַל עַם ה' עַל יִשְׂרָאֵל וְשַׁחֲקֵתִי לִפְנֵי ה': וְנִקְלַתִּי עוֹד מִזֹּאת וְהֵייתִי שְׂפָל בְּעֵינַי וְעַם הָאֲמַהוּת אֲשֶׁר אָמַרְתָּ עִמָּם אֲכַבְּדָהּ: וּלְמִיכָל בֵּת שְׂאוּל לֹא הָיָה לָהּ יָלֵד עַד יוֹם מוֹתָהּ:

ידוע ומקובל בידינו שכל מעשי אבות האומה, העמודים עליהם נשען בית ישראל, שקולים בשקל הקודש ועומק כוונתם בכל צעד גבוה ונשגב. בפרשה זו, גם מפשטי הפסוקים עולה באופן ברור שיש כאן ענין עמוק ומהותי, שהרי כנגד טענתה של מיכל, דוד מפרש את מעשיו ומבאר שלא היו כאן טעות או בלבול, אלא התנהגות שנובעת מהכרה עמוקה וברורה. ברצוני להתבונן במעשה, ולנסות להבין את עומק הענין.

טענתה של מיכל

את טענתה של מיכל ביחס למעשיו של דוד ניתן להבין באופן פשוט - לפי מבטה, מעשיו של דוד הינם התנהגות שאינה ראויה ואף מבזה את בעליה.¹ אדם גדול, חכמתו קודמת למעשיו והתנהגותו נשקלת בפלס השכל. גם סדרי חייו ואורח התנהגותו של האדם

1. עיי' במדבר רבה פרשה ד' סימן כ': "מהו מפזז ומכרכר האיך היה עושה אמרו רבותינו היה לבוש בגדי זהב סנונין דומין לפז והיה מכה בידיו זו על גב זו על גב זו וטפח כיון שהיה מכרכר כירי רם היה מפזז מהו מפזז שהיה הזהב המסונן שהיה עליו קולו פוזז, יכול לא היה דוד עושה יותר מזו לאו אלא הופך אספירס ומשוייר לפניו".

צריכים לשקף את עולמו הפנימי, וממילא אנו מצפים ממנו להתנהגות מכובדת השומרת על מעלתו גם ביחס לסביבתו.

התנהגות כזו, השומרת על כבודו של אדם, מתבטאת גם בצניעות, ואינה מבליטה עצמה בחיצוניות, שיש בה מן הזילות ביחס לאיכות הפנימית. "אמרה לו: היום נגלה כבודו של בית אבא, בוא וראה מה ביניך לבין בית אבא, כל בית אבי היו צנועים וקדושים, אמרו עליו על בית שאול שלא נראה מהם לא עקב ולא גודל מימיהם... וכך אמרה לו מיכל של בית אבי היו צנועין כ"כ ואת עומד ומגלה לבושך כאחד הריקים" (במדב"ר פרשה ד סימן כ).

הדברים נכונים עוד יותר באדם בעל שיעור קומה תורני ורוחני. ממנו נדרשת הקפדה יתירה, שכן ממנו לומדות הבריות מהי תורה וכיצד היא משפיעה על לומדיה ומתגלה בעולם; "ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו - חייב מיתה, שנאמר כל משנאי אהבו מות אל תקרי משנאי אלא משנאי" (שבת קיד.).

יתירה מזו, נראה שיש כאן טענה על דוד בתור מלך ישראל, כפי שמבואר בדבריה של מיכל, "מה נכבד היום מלך ישראל...". דוד המלך אינו אדם פרטי, כבודו הוא כבוד עם ישראל. ממילא, זילות בהתנהגותו היא פגיעה בכבוד ישראל, העם הנושא את דבר ה' בעולם וצריך להראותו לעיני כל אפסי ארץ. על המלך מוטל חיוב לשמור על כבוד זה המופקד בידו, ו"מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול".

ניתן אולי גם להוסיף שישנה כאן טענה גם מצד המעמד בו אנו עוסקים. למעשה העלאת הארון יש משמעות עמוקה. זהו מהלך שבא ליצור חיבור בין ארון ה' לעיר המלוכה - עיר דוד. משמעותו הפנימית של מהלך זה היא חיבור כוח המלוכה אל הקודש בצורה ישירה ומוחלטת. חיבור בין תכני הקודש האלקי המוחלט שממעל לגבולות כל זמן ומקום, "מקום ארון אינו מן המידה", לבין המלוכה, שפועלת בתחתיות ארץ, ועניינה להנהיג את העולם כולו ולגלות בתוך מערכות החיים שבו את רצון ה'. טענתה של מיכל היא, שחיבור זה דורש את כל כוחות החיים במלואם ובתפארתם, שכן התגלות דבר ה' בשלמותה, משמעותה חיים שלמים, גדולים ומלאי עצמה - "שם מלא על עולם מלא".² התנהגותו של דוד כ"אחד הריקים", שאין בהם מלאות פנימית של חיים ואין הם תופסים מקום משמעותי בתיקון העולם, מבטאת לכאורה היפך משמעותו של החיבור המבוקש בין המלוכה לבין המקדש.

תשובתו של דוד

מהי אם כן, הנקודה שבה דוד חולק על כל הנאמר לעיל?

יתכן שניתן למצוא את המפתח להבנת שיטתו של דוד בביטוי המודגש בפסוק הראשון שנאמר על ידו - "לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר בָּחַר בִּי... וְשִׁחַקְתִּי לִפְנֵי ה'". שונה היא העמידה לפני ה' מהתנהלות החיים הרגילה והשוטפת.

2. כמו עקרונות נוספים שנאמרים כאן, זהו נושא רחב מני ים, ששייך גם ברמת הפרט וק"ו ברמת הכלל והמלוכה ואכמ"ל.

מרבית פעולתו של האדם בימי חייו שייכת למסגרות העולם הזה, ששפתו היא שפת המעשה והמפעל, שפה של יעדים והשגים. כך בחיי החול, ולהבדיל, גם בחיי הקודש. תיקון כל הדרוש לכך - באדם ובעולם, רכישת ידיעות ותכונות אופי, ועוד. מהאדם הכללי והפרטי נדרשת תנועה מתמדת של התקדמות, בנייה ויצירה - רוחנית וגשמית.

אמנם, מקורה של כל העשייה הברוכה הזו, הוא מדרגת הנשמה הקיימת בנו. נשמה זו, יצירה אלוקית היא, אינה תלויה במעשינו ואינה תוצאה של סך כל פעולותינו ומאמצינו. תפקידו של האדם הוא לגלות - דרך מעשיו ועבודתו - את הנשמה, לחבר עצמו אליה ולחיות על פיה את חייו בעולם.

אפשר לבאר, שהעמידה לפני ה' היא חיבור לנקודה הפנימית של החיים, שורש המציאות. זהו מצב בו האדם מחובר באופן חי ומודע לנשמתו. במעמד זה, כל עולם המעשה של האדם מוסח הצידה והוא זוכה להישיר מבט למקורו.

אין הכוונה שמתברר שאין למעשים משמעות ותוכן. חלילה. תפקידה של הנשמה הוא להתגלות בגוף, בשפת החיים, ומטרה זו יכולה להתגשם רק ע"י מעשיו ועולמו הבחירי של האדם. ע"י העמל ותיקון המידות והמעשים - ורק על ידם - האדם מכשיר את עצמו למדרגה זו. ללא הכשרת כל הכוחות, אין יכולת באדם לחוש ולהתחבר לנשמתו ולקדושה הטמונה בקרבו. אמנם במצב מיוחד זה אין המבט מופנה לכך אלא לנשמה עצמה.

מכוח מעמד עליון זה, בו מתחבר האדם למדרגה עליונה זו, חוזר הוא ביתר שאת לפעולתו ולעמלו, לתקן ולרומם את הכל, בחייו הפרטיים ובשייכותו אל הכלל, אל העם, העולם וההווה כולה, עד לגילוי שם ה' בעולם בצורה שלמה ומלאה.

במידה מסויימת, דומה הדבר ליחס בין יום השבת לששת ימי המעשה. יום השבת, יום של נשמה יתירה, הוא יום של מנוחה. "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך. וכי איפשר לו לאדם לעשות כל מלאכתו בששת ימים? אלא שבות כאלו כל מלאכתך עשויה" (מכילתא יתרו מסכתא דבחדש פרשה ז). ופירשו בתורת החסידות³ שדבר זה שייך גם ביחס לעבודתו הרוחנית של האדם. אין הכוונה שזהו יום של בטלה וריקנות, אלא שזוהי עבודה במדרגה של חי קדושה ושלמות, בהם המצוות ולימוד התורה אינם חוקים המציבים לאדם יעדים שצריך לכבוש,⁴ אלא ביטוי של חיים, כמו כל תפקודי החיים של אדם בריא.⁵ מכוח אותה מדרגת קדושה אליה זוכה האדם, מוטל עליו לפעול בששת ימי המעשה, לעבד את האור הגדול לחיים של קדושה וטהרה, להאיר בהם את האור הגדול של הנשמה לה זכה האדם בשבת. כך גם בענייננו, העמידה לפני ה' צריכה להיות מתורגמת לעולמו של האדם על כל חלקיו.

3. ע"י שפת אמת שמות כי תשא תרנד (ע"י דברים הנוגעים לענייננו) ובפרי צדיק בכמה מקומות.
4. אמנם כיון שמצד ימי החול רובא דאינשי אינם שייכים למדרגה זו, יש צורך גם בשבת להזהר שלא ליפול בשפלות הנובעת ממדרגתו החולית של אדם. וכן שמעתי בשם ת"ח חשוב, שיש להקפיד שמצות האכילה ועונג שבת לא תגרום לאדם לשקיעה בזללנות ולביטול תורה.
5. וע"ע גמרא שבת קיט סוף עמ' א: "רבי זירא מהדר אזוזי זוזי דרבנן, אמר להו: במטותא מינייכו, לא תחללונה", וברש"י ובמפרשים שם. ואכמ"ל.

ניתן לבאר לפי זה את הפסוקים העוסקים במצוות השבת הסמוכים למלאכת המשכן: "וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲדָא אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ כִּי אוֹת הוּא בְּיָנִי וּבְיַנְיָכֶם לְדַרְתֵּיכֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי יְקֻזְק מִקִּדְשֵׁכֶם... (שמות לא יג), וביאר רש"י שם: "...אף על פי שתהיו רדופין וזריזין בזריזות מלאכה שבת אל תדחה מפניה".⁶

וכבר התקשו המפרשים (עי' אור החיים שם) מהי ההדגשה המיוחדת במצוה זו של מלאכת המשכן יותר מאשר במצוות אחרות שאינן דוחות שבת. על פי דרכנו ניתן לבאר שיש במלאכת המשכן תכונה גדולה של מלאכה,⁷ הרוחמת את כל הכוחות האומנותיים והרוחניים ליצירת בניין גדול ומלא קדושה. תכונה זו של בניין ויצירה והשיקוע בה, עלולים ליצור את הרושם שלמעשה האדם ישנו ערך עצמי וגדול, ללא הקשבה לתכונת המנוחה והשייכות לדבר ה' שמעבר לכל יצירה אנושית. ובאה השבת לבל נטעה ולבל נראה במעשי ידינו, אפילו בשיא קדושתם, את חזות הכל.⁸

על פי דרכנו זו, נבוא לבאר פסוקים נוספים בתורה:

לפני ה' ביום הכיפורים

נאמר בתורה לגבי יום הכיפורים (ויקרא טו ז):

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ:

ניתן להסתכל על יום הכיפורים כשיאו וסיכומו של המאמץ האנושי לחזרה בתשובה. מתוך עבודה גדולה ובסייעתא דשמיא האדם זוכה לתקן את כל מעשיו, לכפר על חטאיו שבין אדם למקום ובין אדם לחברו, ולקבל על עצמו ללכת בדרך הישר ולהוסיף טוב בכל מעשיו. הדברים כשלעצמם ודאי נכונים.

לפי מה שנתבאר אפשר להוסיף שיש כאן מדרגה נוספת. על גבי תיקוני התשובה המעשיים והרוחניים שפעל האדם הפרטי ופעל העם בכללו, אנו זוכים להארה - גילוי הקישור

6. ועיי' שכתב לפני כן "ואתה, אף על פי שהפקדתיך לצוותם על מלאכת המשכן, אל יקל בעיניך לדחות את השבת מפני אותה מלאכה". וצ"ע מהי הכפילות של האזהרה, ביחס למשה וביחס לעם ישראל.

7. שממנה נלמדו כל אבות המלאכות, כמבואר במסכת שבת.

8. בדברי הימים (א פרק טז) מבואר שהמזמור בו אנו פותחים את פסוקי דזמרה - "הודו לה' קראו בשמו", נאמר באותו מעמד בו אנו עוסקים, היום בו העלו את ארון ה' לעיר דוד. וכך כותב הרב (עולת ראייה ח"א עמוד ר) בביאור הפסוק הראשון: "הנשמה האצילית, מורשת אבות העולם לזרע בחיריו, שרשו פתוח בהכרת הקדש הפנימית, האצורה בשם ד', המתעלה מכל גילוי של מפעל ומעשה ועליליה, שאין הגבלתם יכולה להקיף את כל גודל הפאר והוד התפארת, השופע מתוך עצמות קדושת שם ד', המופיע על התכן הפנימי של שרש הנשמה בעליצות קדשה. אמנם לעמים, אשר סגולה זו רחוקה מהם, רק ההגיון הגבולי וההוראה המעשית, שהעלילות הן מורות עליהם, יכולים הם לתן להם איזה מושג מהאור האלהי העליון..." וא"כ אנו עוסקים במדרגה המתעלה מעל פרטי המעשה שבעולמנו, לחיבור למקור שמתגלה בכל פרטי המעשה (ומבואר בדברי הרב שמדרגה זו מיוחדת היא לעם ישראל, בעוד שאומות העולם יכולות לראות את הקב"ה רק דרך העולם, עם כוחותיו והתרחשויותיו השונות). ואף שלא זכיתי להבנה ברורה בפסקא זו, אך נראה לי שניתן לקשר אתן הדברים לענייננו.

הפנימי שלנו למהותנו, לאלוקינו, שהוא קשר חיים שביסוד כל מה שנעשה. כפרת יום הכיפורים מאפשרת לאדם להתעלות למעלה מהמידה של מדרגתו הבחירית בה הוא פועל ועובד כל השנה, ולזכות לחיבור למדרגת חיים עליונה, ומכוחה הוא חוזר ל"ארצות החיים", לפעול ולעשות כדי לקשר את עולמו הפנימי למדרגה זו.

לפני ה' בחג הסוכות

נאמר בתורה לגבי חג הסוכות (ויקרא כג מ):

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר... וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים:

גם בחג הסוכות, ניתן להבין את השמחה כהתרוממות רוח מיוחדת אליה זוכה האדם מתוך כל מאמציו ועבודתו שבימים הנוראים אותם עבר זה עתה. השמחה יכולה גם לנבוע מכך שהאדם זוכה לראות את פרי עמלו בשדה - "בְּאֶסְפָּכֶם אֶת תְּבוּאֵת הָאָרֶץ תִּחְגְּלוּ אֶת חַג ה' (שם, שם ל).

אמנם ניתן לבאר שהשמחה אינה רק סיכום ותוצאה של כל המאמץ שלפניה, אלא מדרגה נוספת. מדרגת השמחה והקדושה שזוכה לה האדם, נעוצה בהיותו בעל נשמה, בהיות אל חי בקרבו. מדרגה זו אינה תלויה בהישגים שאליהם הגיע ואותם יצר, ומאידך דווקא חיבור זה נותן ערך אחר לכל העשייה. אותו קודש, שמצד עצמו הינו נעלה מהמציאות, מתגלה בתוכה ממש. שכינה השורה במעשה ידיו.⁹

מלכות ישראל

נראה שמלכות ישראל נצרכת מאוד למדרגה זו.

המלכות במהותה מהווה את מרכז החיים הכללי של האומה. היא עוסקת בכל הכוחות ובכל הצדדים של מציאות של עם חי, מארג עצום, מסועף ומסובך של חיים על כל גווניהם, וצריכה להכיל ולתת פרנסה ומקום לכל אחד. "איש אשר רוח בו - שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד" (רש"י במדבר כז יח). הקישור של המלך לעולם המעשה על כל גווניו הינו מהותי ומובנה.

אמנם, ישנם שני סוגים של מלכים. ישנו מלך שמטרתו ותפקידו הוא לאפשר למציאות ההווית להתנהל בצורה הטובה ביותר, לתת לכל כוח את מקום הנכון והטוב בשבילו, בו

9. הרמב"ם בדבריו הנודעים בסוף הלכות סוכה (פרק ח הלכה טו), כהמשך לדבריו לגבי שמחת בית השואבה שבחג הסוכות, מדבר על השמחה במעשה המצוות. כדוגמא לשמחה המבוקשת הוא מביא את שמחתו של דוד: "השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שצוה בהן, עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב, וכל המגיס דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו חוטא ושוטה, ועל זה הזהיר שלמה ואמר אל תתהדר לפני מלך. וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו הוא הגדול המכובד העובד מאהבה, וכן דוד מלך ישראל אמר ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני, ואין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה' שנאמר והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה'.

יוכל להתפתח באופן הטוב ביותר. מלך כזה הוא הוא בעצם משרת של המציאות, שעומדת בפני עצמה.

לעומתו, ישנו מלך שמצליח לגבש את האומה לכלל יחידה אחת מלאה חיים וכוחות, אותה הוא רותם למטרה עליונה ממנה, למען ערך שהינו מעבר לגבולות הגשמיים והרוחניים של המצוי בעולם ההווה. דוגמא מובהקת לכך, ברמת הפרט, הם דבריו של החבר בספר הכוזרי (מאמר שלישי סעיף ה) על מדרגתו של החסיד:

אמר החבר: החסיד הוא מי שהוא מושל, נשמע בחושיו וכוחותיו הנפשיים והגופיים, ומנהיגם ההנהגה הגופיית... וכאשר עשה צרכי כל אחד מהם ונתן לטבעיים מה שיספיק להם מהמנוחה והשנה, ולחיוניים מה שיספיק להם מהקניצה והתנועה במעשה העולם, אז יקרא אל עדתו כמושל הנשמע שקורא אל חילו השומע לעזור לו, להדבק במדרגה שהיא למעלה ממנה, ר"ל המדרגה האלהית אשר היא למעלה מהמדרגה השכלית, ויסדר עדתו ויתקנה...

המלכות המצופה ממלך ישראל היא ודאי המלכות מהסוג השני. כיוון שערכו של עם ישראל ותפקידו בעולם שייכים למציאותו כעם ולא לאנשים הפרטיים שבו, ממילא נדרשת ממנו התעלות והתרוממות ברמה הלאומית, ליצור ממלכת כהנים וגוי קדוש אשר תפקידו לרומם את העולם ולתקנו. המלך, העומד בראש ומופקד על בנין האומה לאור מטרה זו, חייב להיות בעל יכולת מעשית מובהקת, אך לא פחות מכך עליו לאחוז חזון גדול ומרומם, שלאורו נבנה כל הבניין. חזון זה אינו לקוח מתוך המציאות ההווית, אלא מתפיסה מעמיקה שמקבלת את תוקפה מנשמת המציאות, מערך עליון ומוחלט שביחס אליו ולאורו נבנית דרך התיקון של המציאות. לולא זה, לא תיתכן התקדמות אמיתית, אלא רק שיפור של הקיים העומד לפנינו, תוך ויתור על כל מה שמעבר למציאות ההווית.

כך ניתן להבין את פשר התנהגותו של דוד. אותו החיבור המבוקש של המלכות עם ארון ה', הקדושה שאינה מצטמצמת בגבולות העולם, דורש את העמידה הזו, עמדה של קבלה טהורה שאינה מרכזת את כוחותיה בגילויי החיים, ובמעלתו של המלך כמושל ומנהיג האוחז בידו את הכוחות העולמיים. מתוך חיבור זה, ודאי ייצאו אל הפועל לאחר מכן עצמות גדולות של חיים, לתיקון ובניין כל המציאות לעבר מדרגת חיים חדשה ומרוממת יותר.

מלכות כזו, הקשובה לדבר ה' ומחוברת לנשמת המציאות, היא המסוגלת להצמיח חזון ותיקון אמיתי לעולם, וממנה ראוי לצאת מלך המשיח, שירומם את העולם כולו לתיקונו במלכות שדי, במהרה בימינו.